

[S. C. Nørgaard.]

tuelt paa enkelte Omraader at finde en Form, som vi kan være mere tilfredse med end den Form, Lovforslaget har i Øjeblikket.

Med disse Ord skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse i dette høje Ting.

Krarp: Den danske Folkehøjskole er et af den danske Nations bedste Aktiver, og det synes mig at være et godt Tidens Tegn, at Rigsdagen nu i fuld Enighed kan samles om et Forslag, som tjener til at styrke vor Folkehøjskole. Jeg lykønsker den højtærede Undervisningsminister, der har udarbejdet et saa værdifuldt Lovforslag, og som nu har al mulig Udsigt til med faa Ændringer at faa det gennemført i begge Ting. Jeg melder mig straks og tilsiger som Ordfører for Det konservative Folkeparti vor Villighed til at være med til at gennemføre dette Lovforslag.

Naar jeg siger, at Folkehøjskolen er et godt Aktiv for os, ligger det nær for mig at pege paa den Gæld, vort Folk staar i til dem, der begyndte, Grundtvig og Kristen Kold, og dem, der fulgte efter, Schrøder, Jens Nørregaard, Trier, Davidsen og Thomsen fra Børkop Højskole. De var Højskolefolk af Guds Naade, for den Gerning, disse fremragende Mænd med deres Hjælpere og Efterfølgere har øvet blandt dansk Ungdom, er uberegnelig. De gjorde i Sandhed det lille Danmark baade større og bedre. Jeg havde engang for nogle Aar siden, da Tiderne var normale, Besøg af to intelligente, unge Japanere, udsendt af deres Regering for at studere dansk Landbrug og dansk Andelsvæsen, og de udtrykte over for mig deres Forundring over det danske Landbrugs høje Stade med vort store og gode Husdyrhold og vor imponerende Landbrugs-eksport og spurgte mig om Grunden dertil. Svaret, jeg gav dem, har Gyldighed ogsaa i Dag, nemlig dette: Det skyldes tre Ting, Kristendommen, Folkehøjskolen og Andelsbevægelsen. Jeg forklarede for disse to kloge, ikke kristne Mænd, at Andelsbevægelsen, der har været det danske Landbrugs og især det mindre Landbrugs Løftestang, vanskeligt kunde tænkes gennemført, hvis ikke Landbefolkningen var blevet vakt og opdraget dertil paa Folkehøjskolerne, og jeg forklarede dem, at disse ganske særegne danske Skoler kom til os fra kristne Personligheder, hvis Ønske var at hjælpe Folket fremad og opad, og at de var opbygget paa Kristendommens faste Grund og Kristendommens høje Moral.

Det synes mig ogsaa at være op-

muntrende og forjættende, at i en Tid, hvor Danmark er ydmyget og i Nød som aldrig før, samles alle den danske Rigsdags betydende Partier om et Lovforslag om at gøre den danske Højskole stærk til Folkegavn. For hvad viser det? Det tyder paa, at vi staar i et Tidehvert, at vi er ved at revidere vore Begreber, ikke alene om det nationale, men ogsaa om det moralske og det kristelige. Naar man ængsteligt søger Vejen fremad og opad for Land og Folk, saa vender man sig i Dag ikke til Brandes og den Skole, han dannede, dem, der skrev tykke Bøger med Titlerne „Trætte Mænd“, „Haabløse Slægter“, „De uden Fædreland“, som gjorde Grim med Kristendom og Moral og for nogles Vedkommende ogsaa med Fædrelandskærlighed og opfandt Slagordet: „Hvad kan det nytte“, men saa retter man nu Søge-lyset mod Grundtvig og hans Skole. Det er betegnende, at naar en yngre teologisk Professor holder sine Forelæsninger om Grundtvig, saa bestormes Auditoriet, og samtidig taler Kaj Munks Skuespil „Egelykke“ sit klare og tydelige Sprog om den Kamp, der maa kæmpes for kristen Tro og kristen Moral. Jeg føler mig i Overensstemmelse med det høje Ting, naar jeg siger, at vi er inde i en ny Tid — og det var paa høje Tid, at vi kom det —, da Grundtvig er ved at faa Overtaget over Brandes, da de evige Værdier igen kommer til deres Ret, da de moralske Krav hævdes og vi alene ser hen til Gud som den, der raader for Danmarks Sag, som vor Konge Gang efter Gang har mindet os om.

Rigsdagen tilbyder altsaa Folkehøjskolen sin Hjælp. Ifølge Sagens Natur kan, en saadan Hjælp i alt væsentligt kun være af økonomisk Art, men ogsaa en saadan har sin store Værdi. Selv om Højskolegerningen for dem, der øver den, ikke er og heller ikke maa være et vel betalt Levebrød, er det en meget stor og tyngende Belastning, hvis dette Arbejde blandt vore unge udføres under et konstant økonomisk Tryk; men saaledes er det i Dag for mange Skoler, og saaledes har det altid været. Den danske Folkehøjskole, der nu kan vente bedre økonomiske Kaar, takker for Hjælpen, men siger i samme Aandedræt: men min fulde Frihed som kristen Folkeopdrager vil jeg beholde, den kan Staten ikke købe for en Ret Linser. Og vi fra Rigsdagen beroliger da igen Folkehøjskolens Mænd og Kvinder og siger, at noget saadant er heller ikke tænkt; tværtimod glæder vi os over, at Højskolens særlige Præg som fri Skole stadig er fastholdt, saa at hver Forstander kan antage de Lærere, han finder egnede, uden